Song: Marita V. Bratteteig frå Lærdal har vore i Berlin for å arbeida med musikk. Ho starta innlegget sitt med å framføra ein song for forsamlinga.

Frå Berlin med inspirasjon

I ei leilegheit i Berlin får hardangerkunstnarar arbeida i fred og finna inspirasjon. No ber kunstinstitusjonane kommunane om meir økonomisk hjelp.

Eirik Dyrøy Lotsberg

lotsberg@hf.no

Kunstnarbustaden i Berlin har vore kjær for mange hardangerkunstnarar. Etter at Hardangerrådet kutta stønaden til leilegheita i 2016, har Hardanger kunstlag, Hardingart, Harding puls, Kunstnarhuset Messen og Lærdal næringsutvikling teke den økonomiske hovudtyngda for å halda oppe tilbodet. Dei sju hardangerkommunane har i 2017 og 2018 bidrege med 4.761,90 kroner kvar.

Laurdag inviterte Hardanger kunstlag bidragsytarane til Hardingart på Utne for å sjå kva pengane går til, og kva ein får att for kunstnarane sine opphald i Berlin.

Konsentrert arbeid

Silje Solvi frå Jondal hadde eit 14 dagars opphald i leilegheita i oktober. Der arbeidde ho med eit verk ho skulle stilla ut på Osafestivalen på Voss.

– Eg førebudde verket heime, og begynte å arbeida med det i Berlin. Verket er laga på ein seglduk. Eg har projisert eit bilete på duken, teikna opp eit punktmønster og brodert eitt og eitt punkt. I forkant har eg måla duken med ein akvarellteknikk, seier ho til HF.

Solvi seier at ho fekk konsentrert seg om arbeidet i Berlin.

– Ein blir teken ut av kvardagen med alle dei ulike oppgåvene som distraherer. Eg fekk jobba konsentrert, og sjølv om eg var der i berre 14 dagar, var eg på mange utstillingar og bruktmarknader. Eg skulle gjerne ha vore der lenger.

Solvi meiner det er viktig at kommunane brukar pengar på å halda kunstnarar i distrikta.

– Kunstnarane gir tilbake til samfunnet. Det er ikkje sjølvsagt at ein har pengar til å reisa når ein jobbar som kunstnar.

– Kan ein ikkje finna inspirasjon i Hardanger, «indrefileten» til Noreg?

– Ja, og det gjer ein òg. Men det kan verta ei boble. Ein treng å komma seg ut og sjå andre ting. Og når ein då kjem tilbake, ser ein det ein har rundt seg med eit friskt blikk. Eg kunne ikkje ha bytt ut Hardanger med Berlin, men det er godt å komma seg ut og sjå andre ting.

– Kvifor er det så viktig med kunstnarar i distrikta?

– Det hadde no vore veldig trist utan. Det handlar om mangfald, og kunst er viktig for folk.

– Nyttig tilbakemelding

Jon Larsgard, ordførar i Jondal, er ein av tre politikarar som møtte opp. Han seier han har fått gode inntrykk som viser betydinga av leilegheita.

– Det er veldig nyttig å få denne tilbakemeldinga. Å betala 5.000 kroner i året, er ikkje mykje. Men viss ein skal ha det inn på varig basis som skapar meir tryggleik for tilbodet, må ein nok ha nokre rundar med kommunane i fellesskap.

– Kvifor skal offentlege pengar gå til dette tilbodet?

– Kultur er viktig, og sjølv om det ikkje er lovpålagt, er det eit offentleg ansvar. Mange har i dag peikt på betydinga av å skapa kunst i distrikta. Det gir tyngde og er ein viktig tradisjon i Hardanger som er viktig å vidareføra. Som samfunnsutviklar er også kultur ein del av biletet. Men vert beløpet veldig stort, må ein begynna å prioritera.

I tillegg til Larsgard stilte Linda Haugland Jondahl, varaordførar i Odda, og Kåre Grønsnes, varaordførar i Ullensvang, opp.

Vil ha meir pengar

Det siste året har administreringa av leilegheita gått på dugnad. Johild Mæland, leiar i Hardanger kunstlag, fortel at arbeidet har vore meir omfattande enn venta, og ho ønsker no at kommunane tek på seg den ekstra utgifta for at dette skal verta betalt arbeid. Ho meiner også at det er viktig å få ordninga inn i fastare former, så ho vert meir føreseieleg.

– Me kunstnarane bur og verkar i Hardanger, me underviser born og vaksne, har konsertar og utstillingar og dreg i gang kultur- og kunstarrangement som gagnar heile regionen. Også andre næringar tener på kunstarrangement, og det gir kvalitet til det å bu her. Kunsten vår vert brukt som «kakepynt» til brosjyrar. Det kan høyrast ut som om ordninga er ein betalt ferie, men det er jo jobb, seier ho.

Ho seier det ikkje er det offentlege sitt ansvar å halda liv i kunsten, men at kommunane bør bidra til at dette tilbodet kan finnast. Dessutan kan ordninga vera med og gjera at fleire kunstnarar vert buande i Hardanger, i staden for å flytta til Bergen, Oslo eller andre byar med fleire museum og institusjonar for å oppleva kunst.

– Ein reiser til Berlin for å få fagleg påfyll, akkurat som ein i andre yrke dreg på seminar eller lærer av medarbeidarar.

Kostnaden med husleige, straum, vatn og anna som høyrer med, ligg på om lag 100.000 kroner. Kommunane betalar til saman 33.333 kroner. Mæland ønsker at dei tek på seg meir.

– Politikarane som var her i dag, vart litt paffe sjølv då dei høyrde kor lite kvar kommune betalar. Me vil gjerne få inn ein sum til administrasjon. Me kan ikkje bruka så mykje tid på dugnad til noko som gir tilbake til samfunnet. Og me vil gjerne ha til dømes eit femårsperspektiv, heller enn eitt.

Mæland jobbar med kunst på fulltid. Ho er biletkunstnar, dekormålar og kunsthistorikar, og balanserer mellom ulike ting innan kunst.

– Så det er råd å leva av kunsten, sjølv i distriktet?

– Ja. I alle fall overleva, seier ho og ler.

> Det hadde då vore veldig trist i distrikta utan kunstnarar.
>
> SILJE SOLVI

Musikk: Inger-Elisabeth Aarvik fortalde om moglegheitene for å oppleva både klassisk musikk og samtidsmusikk i Berlin.

Spleiselag: – Vis meg sju andre kommunar som samarbeider om kultur på denne måten, sa Kjell-Erik Ruud, dagleg leiar i Hardingart AS.